

NAROČNINA
Celoletna ..... \$2.
Polletna \$1.25
Chicago celo leto \$2.50
Inozemstvo \$3.00

SUBSCRIPTION
One Year \$2.00
Half Year \$1.00
Chicago one Year \$2.50
Europe \$3.00

Kljuc do napredka je edinost

EDINOST

PISARNA

849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

Telephone: Canal 98.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

Geslo tlači

Naslikal
J. J. JERICH

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO ILLINOIS, UNDER THE ACT OF MARCH 3d 1879.

VOLUME VI. LETO

SOBOTA 9. OKTOBRA 1920.

ŠTEV. (NO.) 56.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

TEDENSKI POLITIČNI PREGLED

ITALIJANSKA SITUACIJA.

"Največji sovražnik delavstva so njegovi voditelji," je rekel nek socialist sam. To se je pokazalo tudi v Italiji. Delavstvo, ne toliko socialisti, so se dvignili, da bi si uredili nezorne razmere. Precej daleč se jim je že posrečilo in gotovo bi bili zmagali na celi črti, ko bi ne bili voditelji izdajalci. Tako so pa podkupili voditelje in cel vspeh je padel v vodo, in delavstvo se mora vračati na delo premagano.

— Premeteni Giolitti, ministerski predsednik, je

znal vodo speljati na svoj mlin in on je dobil, delavstvo pa izgubilo.

Z napetostjo je celi svet pričakoval

izida teh delavskih nemirov v Italiji, kajti nikjer ni delavstvo nastopilo tako radikalno, pa tudi ne tako pravilno, kakor tam. Vsi smo pričakovali, da bode delavstvo dobilo velikansko zmago, ki bode vplivala na delavske razmere celega sveta.

Zato smo z napetostjo čakali, kako se bodo razmere razvile. Toda to

cesar smo se bali, to se je zgodilo. Delavstvo je izgubilo na celi črti.

Voditelji so se izjavili, da so za trejto internacijalo, to je za boljševizem.

Velika večina delavev pa ni

bila s tem zadovoljna in tako je pri-

šlo do nesoglasja med delavstvom in vlada je zmagala. — Da, tretja

internacionala. Imeli smo prve inter-

nacijone ne vdm koliko kril, levo in desno krilo, prva internacio-

nala, druga in tretja. Kmalu bude še

četrta. Kolikor je pač koritarjev, ki

se hoče pririti do korita, da bode de-

lavstvu pojedlo ves vspeh.

Delavstvo je samo neprevidno, da

zaupa možem, ki najbolj kriče. Ko

bi se delavstvo bolj držalo ravno ti-

stih mož, katere jem ti voditelji naj

bolj črnijo, pa bi delavstvo že zdavnaj

priobabilo velikih zmag. Vsaj je

z nami ves svet. Samo naši voditelji

nas dele, da nas slabe, ker so plačan-

ci kapitalizma izdajalci delavstva,

kedaj bomo spoznali.

To smo videli pri nas Slovencih.

Naši voditelji so obogateli z našim

socijalizmom. Vsi se vozijo v kras-

nih avtomobilih, si kupujejo hiše v

najbogatejših delih mest, slovenski

delavec, kaj imaš pa ti? Si kaj na bol-

jem? Da, a nekoliko dolarjev so te o

skubili, da jih ni treba tebi nositi!

Kaj ne, kako velikansko dobro delo

za nas delavec! Kaj je dosegel Kristan!

Kje je sedaj? Zakaj se je umaknil

v teh usodnih trenutkih? Če mu je bilo za nas, zakaj ni ostal z na-

mi? Zakaj jo je popihal domov?

— Zato, ker nas je oskubil in spravil

naše perje v svojo nenasitno malho

in — ata, beži domov! — Taki so

naši voditelji.

In taki so povsodi! O, saj bomo

spoznali počasi!

NAROČAJTE IN PRIPOROČAJ-

TE LIST "EDINOST"!

PREDSEDNIK WILSON NARODU.

Predsednik Wilson je izdal poseben poziv na svoje sodržavljane, naj pri prihodnjih volitvah v novembrovu gotovo glasujejo za ligo narodov in za mirovno pogodbo. "Ako hočete rešiti svoje dobro ime in dobro ime svoje države potem glasujte za kandidata in za stranko, ki je za ligo narodov," pravi.

V resnici, posebno Jugoslovani bomo gotovo z napetostjo čakali, kako se bodo izvršile volitve. Bojimo se, da bodo zmagała stranka, ki ima v svojem programu "opravice zahteve Italije" po Reki in Primorju, kakor je senator Lodge rekel.

Preveč je angleškega in Italijanskega denarja v politiki, zato je nevarnost, da bodo zmagała krivica.

NESRAMNI ITALIJANI.

Niso še priboleli Italijani batini pri Valoni, že se bratijo s svojimi sovražniki Albanci — proti Jugoslaviji. Poročali smo že, da so bili mej Albanskimi vjetniki izza zadnjih bojev pri Dibra tudi Italijanski častniki.

Sedaj poroča Jugoslovansko poslaništvo iz Washingtona vest iz Splita, da je parnik Croatia dne 1. Septembra iz Reke odplul z orožjem in strelivom, namenjenim za Albanijo.

Takisto se poroča iz Podgorice, Crnogora, da je koncem avgusta iz Italije došla zaloga streljiva v San Giovanni di Medua in bila dalje v Albaniju pripeljana na 5 tovornih avtomobilih. V mestu samem je strahovlada.

Italijani imajo v Skadru enega generala, dva druga viša častnika in 4 stotnine infanterije s strojnimi puškami. Tudi v Draču in Valoni so manjše Italijanske vojaške čete. Iz Podgorice tudi poročajo, da so videti nove, številne čete Albancev na severni črti, ki pa jih na pohodu proti Skadru zadržujejo srbske čete.

Iz Carigrada pa se poroča, da je Sahi Zeki iz Skoplja nabral okoli 120 Albancev, ki bivajo v Carigradu, v prostovoljno četo in jih na Italijanskem parniku poslal v Albanijo.

AVSTRIJA.

Razmere v blaženi nemški Avstriji, za katero se še celo nekateri zlepiljeni na Koroškem in Stajarskem ogrevajo, so naravnost nezorne. Sedaj bodo začeli po celem svetu beračiti zanje. Beračica med narodi bodo država, ki je naredila druge narode v berače, med tem ko se je sama pasla pri polni mizi na račun naših avstrijskih Slovanov.

Zadnje čase se je pojavila v tej lačni deželi še druga epidemija, katero jo imenujejo nemški listi: Vojaštvu je začelo trumoma zapuščati svojo zastavo in odrekati pokorjenemu vojaški oblasti. Baje je temu vzrok pokvarjenja moka, katero daje vlada vojaštvu.

In taki so povsodi! O, saj bomo spoznali počasi!

IRSKA.

Kakor se poroča iz Londona se je bivši ministarski predsednik Asquith izrazil na neodvisno Irsko republiko. Baje je pisal nekemu časopisu: "Mene prav nič ne vznemirja dejstvo, da je neodvisna Irška republika na vidiku. Ljudje se več ne bore za prazne fraze temveč za dejstva. Napredna točka popolnoma nezmožna politika nasproti Irski je dosegla svoj vrhunc v nezaslišanih maščevanjih, za katere je vlada odgovorna. Dalje pravi Asquith, da se mora dati Irski, kar želi in sicer dominion" vlado v najširšem pomenu. Zato pravi, da razmre na Irskem zahtevajo takojšno rešitev Irškega vprašanja in sicer s priateljskim sodelovanjem Ircev samih.

NASLEDKI SVETOVNE VOJSKE.

Katoliški informacijski biro iz Washingtona poroča v svojem članku o nasledkih svetovne vojske, da so glavni nasledki ti-te: 1. Poražena Prusija, ki pomenja poraženi luteranizem. S tem, da je Prusija poročana, nastali so novi veliki prepadi med posameznimi luteranskimi sekturni, tako da je luteranizem danes bolj razdeljen, kakor kdaj prej. 2. propad pruskega ortodoksnega carizma, združenje katoliških Slovencev in Hrvatov s pravoslavno-Srbijo, tako je pravoslavni carizem padel. 3. ni se dotaknila katoliške Evrope, naredila močnejšo Italijo, še močnejšo Francijo, veliko bogatejšo Španijo, Irsko skoraj proti in prenobljeno Poljsko.

Tako je po treh stoletjih sedanja vojska popolnoma obrnila vso evropsko politiko.

CENA MOKI.

Cena moki je zopet padla za 50 pri sodu. Tako da stane sod mokev in trgovcem \$13.00, med tem ko stane odjemalcem \$14.50. Vendar bodo pa cene moki še znatno padle.

PREMOGARJI ZOPET NA STAVKI.

Premogarji Pennsylvania Coal Co., v Luzerne okraju so že zopet zastavili. Premogarji so stavili kompaniji posebne zahteve, katere pa kompanija ni vpoštevala. Tako so šli premogarji na stavko.

(Dalje na 4. strani.)

KOLEDAR AVE MARIA

VABILO NA NAROČBO

ZA 1920.

V kratkem času izide "KOLEDAR AVE MARIA" za leto 1921. S tiskom hitrim s polno paro.

Nad pet tisoč naročil imamo že do sedaj. Zato nujno opozarjevamo vse rojake, ki bi hoteli imeti Koledar, naj ga nemudoma naroči in naj nikar ne čakajo. Jako veliko ga bo de šlo tudi v staro domovino.

Tako sedi, in pošli naročilo.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Italijani izrabljajo plebiscitno razburjenost na Koroškem v svoje name. Belgrajska vlada je zapovedala, naj se z oboroženo silo prepreči vsak prehod D'Annunzijovih čet na jugoslovansko ozemlje. Vse kaže, da je mej tem vkrpm vlade in ojačenjem italijanskih čet na Koroškem od Beljaka dolni do St. Vida na celo divizijo — nekaka zveza, ki ne obeta nič dobrega.

Plebiscitna komisija v Celovcu je 14. sept. zahtevala od jugoslovanske vlade, naj ista umakne svojo vojsko iz A pasa, ne da bi isto zahtevala tudi od italijanskega vojaštva, ki brez vsake pravice in proti določbam mirovne pogodbe ima zasedeno ozemlje B pasa. Takisto bi moral jugoslov. vlada premeti sedan. orožni zorož, ki so koroški domaćini toraj več ali manj vsi nemškatarskega duha. In da bi mera "pravičnosti" plebiscitne komisije napram Slovencem polna, zahteva komisija, naj se v kine sekvester nad posestvi tujih državljanov, kar bi pomenilo, naj nemški grofje, ki imajo ogromna posestva na Koroškem, dobe vpliv na najemnike svojih posestev, ter jih prisilijo h glasovanju, ki bi bilo v pred Avstriji.

V očigled tem gorostastnim zahtevam omenjene komisije je dejelna vlada za Slovenijo v znamenje protesta — odstopila.

Plebiscitna komisija si je postavila nalogu, da zvije za slovensko ljudstvo pred očmi belgrajske vlade vrv, da z njo zad. vi političko svobo Slovenia. — Prepričani pa smo, da bo sedanji izjemoma solidarni nastop vseh strank k uporu proti krivici imel učinko, kakor si jih želi neoficijelna Jugoslavija, namreč prospeleni obračun s Italijo.

Črnogorski bivši kralj Nikola vodi s svojim sinom Danilom napade albanskih topl na Dibar iz druge Jugoslovanske kraje. V odgovor na to je Jugoslovanska vojska zasedla po mirovni konferenci določeno črto v Albaniji. Boje pri tem so se vdeležili tudi Slovenski vojaki.

Plebiscit bo na Koroškem 10. oktobra.

Plebiscit na Koroškem. Po A pasa glasovnega ozemlja krožijo letalci ki iz zračnih višin mečejo hujskajoče letake, časopise in druge zname Nemških-Avstrijskih želja po egiptovskih londih v Jugoslaviji. Prašamo se, je li nima Jugoslavija lovcev, ki bi te ptice polovili ali izstrelili iz zraka dolni?

Jugoslovansko poslaništvo iz Washingtona javlja, da je Bolgarija zopet zastopana po svojem diplomatičkem poslaniku v Belgradu.

EDINOST.

Neodvisen dvotednik jugoslovanskih delavcev v Ameriki.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98. . . .

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Weekly and Semi-Weekly in alternate Weeks by Edinost Publishing Co., 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

PESIMIZEM ALI OPTIMIZEM.

Naši časopisi imajo med ameriškimi Slovenci težko stališče. To kažejo številni boji proti nam, s katerimi se zaganjajo v nas naši nasprotniki, ki pa niso toliko naši osebni nasprotniki, ker osebno nismo nikomur še žalega storili, temveč so to naši načelniki sovražniki, ki skušajo uničiti idejo, za katero se borimo, ki nam je ideja vodnica, in ki je naš cilj.

In katera je ta ideja, za katero se borimo?

Naš naslov pove vse! To je tista velika ideja, katera je že milijone človeških src oplemenila, požlahtnila in osrečila za čas in za večnost. Naša ideja, za katero se borimo, je ona velika ideja, ki je izpeljala narode iz temnih in divjih gozdov in naredila iz njih ljudi, zatrla v njih živilsko popačeno naravo. To je ona velika ideja, za katero je dalo nad dvanajst milijonov človeških src kri in življenje, katero so preganjali z ognjem in mečem oni, ki so videli i v nji omejitve njih živilskih nagonov. Ona velika ideja, ki je osrečevala tudi naš slovenski narod od kar sta nam jo pokazala naša dva blagovestnika Sv. Ciril in Sveti Metod, to je velika ideja krščanstva.

Naš narod v Ameriki je bil tako nesrečen, da je dobil sem med se može, ki so izgubili to idejo svojih očetov iz pred oči. Otemnila jim je, oziroma oni so zaspeli za njo. In v ti svoji zaslepljenosti so se vrgli z vso besnostjo nad narod, da so tudi njemu zatemnili to svitlo solnce z umazano meglo nekega čudnega nauka, katerega so po krivici imenovali socijalizem, kar ni bil v resnicu, kajti bil ni drugega kakor nekak podivjan protiverski fanatizem, ki bi naredil čast samo še kakemu Alahovemu rdečehlačniku v srednjem veku, ko je moril po naših pokrajinah.

Mi smo začeli svoje tiskovno podjetje, ker smo videli to duševno bedo našega naroda. Videli smo po naselbinah, kako nam gine narod v nič, kako se potaplja v pijanje, kako se širi med njim neka posirovelost. Videli smo naprej, v njegovo prihodnjost in zasmilil se nam je, zasmilil se nam je zlasti njegova mladina. Kaj bode z otroci starišev, ki nimajo nikakih idealov, ki misljijo samo na zemeljsko blato, samo na grdo uživanje? Grdo uživanje poživini človeka. Videli smo zlasti velik verski propad. Videli smo, kako se širi ta duševna pokvarjenost med njim, kar je pričal zlasti njegov okus, kakšno časopisje ima najraje. In v svoji veliki ljubezni do tega svojega millega naroda smo se lotili tega velikanškega dela. In tako so nastali naši listi, tako je nastalo naše podjetje.

In dosledno temu svojemu spoznanju naših razmer po Ameriki je bilo do sedaj naše delovanje. Svarili smo, podučevali smo, klicali smo, rotili smo, skušali smo organizirati še zdrave mase! Da, vse smo poskušili, samo da bi z novo dvignili svojemu narodu oko in sreču kvišku. Sursum corda! K višjim, vzvišenim idejalom, k idejalom, ki človeka požlahtne, naredi srečnega in dobrega.

Toda pri tem svojem navdušenem in požrtvovalnem delu se nam je pa začelo očitati, da smo prepesimistični, to je, da ni med nami res vse tako hudo, kakor mi vidimo in pišemo. Ravno te dni smo moralni zopet čuti to očitanje, da vse prečrno vidimo. Ali je to res? Res pretiravamo?

Ne! Nikakor!

Mi vemo da ne pretiravamo in mi vemo, da naše pisanje ni nikak pesimizem, temveč je samo odkrito odkrivanje ran, resničnih ran na telesu našega naroda z namenom, da bi jih vsi, ki so v to poklicani, začeli videti, da bi se ta ubogi ranjeni narod zasmilil vsakemu, ki ima še nekoliko človeškega srca za narod, da bi se usmilil teh njegovih ran, da bi se zlasti vsi narodni voditelji zavedli, da bi se jim zasmilil narod in začeli iskati zdravila za te njegove rane.

NAŠE RAZMERE.

Poglejmo v naše razmere! Naj manj 75 odstotkov našega naroda je odpadlo od vere, od krščanskega vzvišenega idea. To je, več kakor osem deset tisoč naših rojakov ni več za krščanstvo. Sto in osemdeset tisoč nas je baje v Ameriki. Toraj je skoraj stotisoč odpadnikov, ali vsaj toliko kakor odpadnikov. Če vti ti morda še niso, odpadli, bodo pa odpadli njih otroci, ki ne bodo vzgojeni v veri. Med našim časopisjem imamo tri protiverske dnevničke, en odločno protiversko fanatičen poltednik, dva odločno proti katoliški tednika in en protikatoliški mesečnik.

Vendar kar pa mora z največjim pesimizmom napolniti vsakega borilca za katoliško miselj, je pa naše katoliško časopis! Prvič je slabo. V katoliških časopisih se hvali protiverske organizacije, katoliške se napada. Vse, kar je odločno katoliškega, se imenuje fanatizem. Nas, ki se borimo za čiste ideale krščanske, ali nas ne napadajo enako strastno katoliški listi, kakor protikatoliški? In kaj znači to? Ali ne kaže, da so tudi že uredniki katoliških časopisov izgubili smisel za pravo delo za te krščanske ideale? Kaj bode posledica tega?

Nič drugega kakor to, kar res vidimo! Katoliške organizacije bodo pomalem prav počasi začele izgubljati smisel za pravo krščanstvo, pravo krščansko prepričanje. V katoliške organizacije se bodo urinili pol-kristijani, ki bodo pot pripravljali popolnim nasprotnikom. Ne varajmo se! Narava ne pozna skokov! Odpad ne pride naenkrat! Judež ni postal v enem dnevu izdajalec. Tri leta je kradel, da je postal najprej pravat, za tatom je še le prišel izdajalec, in potem samomorilec. Enako je med nami. Danes pride na krmilo mlačen zaspanec.. Ta pa je samo predhodnik zmernega (?) nasprotnika, ki je pa zopet samo predhodnik popolnega odpadnika, ki pa je samo predhodnik protiverskega sovražnika.

In res. Glejte, že dve organizaciji so nam brezverci vzeli. Tako dobivajo vedno več moći, vedno več denarnih sredstev in vedno več tudi dobrih katoliških mož pod svoj vpliv in tako gre gnijtobu dalje.

Poglejte po slovenskih naselbinah, poglejte po naših društvih, poglejte po naših družinah . . . !

Da! Ko mi vse to motrimo, in kdor nami vse to vidi more to imenovati pesimizem? Kdo smo pred leti svarili glede društva Sv. Barbare, smo bili tudi pesimisti? Kje je danes uboga sveta Barbara? Jugoslovanska je glasovala pri zadnji konvenciji za združenje, da se bode združila v eno organizacijo, za katero je glasovala tudi svobodomiseljna, toraj organizacija protiverskih elementov. Ali nismo svarili tudi tukaj. Ali ni prišlo na naše?

Zato vprašamo: More kdo reči, da nimamo prav? Vsakdo, ki ima le še nekoliko odprtih oči in nekoliko navdušenja za sveto vero in ljubni do naroda, vidi vse to prav tako, kakor mi vidimo in ga boli srce kot nas.

Dragi naši čitatelji, kaj pravite, ali nimamo mi prav? Res vidimo prečrno? Kako srečne bi se čutili, ako bi mi res videli prečrno, ako bi bilo res med nami bolje, kakor mi vidimo.

Toda bojimo se, da mi vidimo prav in da je res tako med nami morda še slabje.

Vendar ker se vsakdo lahko zmoti, zato predlagamo to vprašanje našim čitateljem, da se naj v svojih dopisih izražajo, kako oni misljijo o naših verskih razmerah med nami ameriškimi Slovenci. Ali mi res prečrno vidimo? Smo res pesimisti? Vsak rojak, ki nam piše, naj s kakim stavkom pove tudi svoje mnenje in sicer naj pove, kakor je misli, pa če tudi drugače misli. Obema mnenjem "za" in "proti" bomo dali enako prostora v listu.

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Chicago, Ill. (Nadaljevanje. Po-ročilo o 4ourni pobožnosti.)

V pondeljek je bil dan za matere, in celi dan je bilo v cerkvi veliko mater, ki so opravljale svojo uro molitve. Zjutraj jih je veliko pristopilo med tremi svetimi mašami k svetu obhajilu. Otroci so celi dan opravljali glasno uro za uro. Slovensko pridigo je imel zvečer Rev. Anton Bombač, kapelan sv. Vida iz Cleveland, O., ki je v krasnih in pešniških besedah slikal dolžnosti sedanega sveta do gospoda Jezusa v presvetem Zakramenu. Na zgodu svetega Petra in Judeža je slikeval oba svetovna tabora, v katero je člo veštvo razdeleno. Posebno je slikevala dva tabora med nami ameriškimi Slovenci. Bil je to mojsterski govor.

V torek, tretji dan je bil dan za otroke. Tudi ta dan je bilo celi dan veliko ljudi v cerkvi. Veliko ljudi je pristopilo k svetu obhajilu med štirimi svetimi mašami. Slovensko pridigo je imel tudi ta večer Rev. Anton Bombač, ki je zopet v mojsterskih besedah slikeval nevhaležnost našo do Gospoda Jezusa, ko je vendar toliko storil za svet. Kaj bi bil svet brez krščanstva? Po pridigi je duhovščina pela predpisane litanije svetih svetnikov in takoj na to je bila procesija. Bila je nekaj večičastnega ta procesija, kaj takega še nismo videli pri svetem Štefanu. Cela vrsta otrok v krasnem redu se je razvrstila pred Najsvetejšim. Najprej dečki vsi enako oblečeni, nato belo oblecene deklice s palmonimi vejicami v rokah, nato male deklice, ki so potresale rožice pred Najsvetejšim, za njim cela dolga vrsta strežnikov in duhovščina. Procesijo je vodil naš kitajski misijonar Rev. Veselko Kovač OFM, ki je nosil presveto Rešnje Telo ob azistenči Rev. Bernarda Haman OSB, hravatske župnika s Throop Ave. in Rev. Placida Belavič OFM hrvatskega župnika cerkve sv. Jeronima z Wentworth Ave. Pred Najsvetejšim so šli Rev. Jeronim Knoblehar OFM, Rev. Anton Bombač, Rel. br. Ladislav in Rel. br. Paskal in domači župnik. Občudovali smo krasen red. Kako velikanska je že sprememba med našimi otroci, od kar jih imajo sestre v svoji skrbi. Da-kor smo gledali ta lepi red, to lepo obnašanje otrok, slikovito razvrstitev v posamezne oddelke, pa ta krasno okrašena in še krasnejše razsvetljena cerkev, bili smo gineni in smo videli kaj se da doseči, ako je sloga in edinost med nami. — Gospodu Bombaču se iskreno zahvaljujemo za njegov trud, da je prišel tako da-lec in nas navdušil za novo ljubezen do naše svete vere in do našega poglavarja Jezusa v presvetem Zakramenu. Bog mu plačaj. — Pritisvanje je oskrbel Mr. J. Kosmač s svojimi tovariši, kar je silno povzdrognilo slavnost. — Bili so v resnicu lepi dnevi, ki ne bodo ostali brez sadov za župnijo. — Da, lep red in lepa sloga vlada med nami farani v Chicagi in vsi se veselimo tega. Vsi ljubimo svojega navdušenega duho-

vnika Rev. Kazimirja Zakrajšek in Rev. Jeronima Knoblehar, o katerih vidimo, kako se trudita za nas in in smo jima, hvaležni. Vsi napadi na nju nas bodo samo še bolj združili in zjednili.

Poročevalec.

Sheboygan, Wis. — Oprostite, g-urednik, ker sem zaostala z naročnino. List "Ave Maria" mi težko pričakujemo. Otroci čakajo pismo noš pred vrat. In ako opazijo, da je "Ave Maria", to Vám je krik! "Mama, Ave Maria! Ave Maria!" Pa žalibog, da se ga priporoča, da ga vržemo v peč ta lepi list. Hvala Bogu, kako pa nas je razveselila novica, da ste toliko novih naročnikov dobili, ko so mislili nasprotniki, da se bode sedaj list razsul. Potem bi pa še pisala, kakor je pisal neki dopisnik v listu Petra Zgagata pred nekako tremi meseci. Sprva je dopisnik še lepo pisal, proti koncu pa je pa začel udrihati po nas katoliških Slovencih, da je bilo joj! Pravi kakor radi verjamemo duhovnikom, če bi nam rekli, da je sneg črn, pa bi tudi verjeli. Rekel je, da bodo sponzorce kmalu samo starci spominiki, kateri se bodo videli samo še v kakem muzeju, češ, svet bode spre-gledal. Pisal je, kako more delavec 6 dni delati, sedmi dan pa grmijo duhovniki raz prižnic nad njim, da morajo v cerkev dvakrat ali trikrat. Trdil je, da se v cerkvi veliko revmatizma dobi. Jaz kot neizkušena in priprosta ženska mu povem od-krito, da ima dopisnik otroško pa-met, zato je mogel tako neumno otoško pisati in da ima Peter Zgaga še bolj otroški razum, da je mogel tako brozgo natisniti. Vsakdo ve, da v cerkvi še ni nikdo revmatizma dobil, drugje pa dostikrat. Vprášam ga, kaj pa "grmijo" ti duhovniki ob nedeljah "nad delavce raz prižnic"? Ali je že bil v cerkvi? Ali ga ne pod-ucujejo lepo, kako naj lepo živi, da bode osrečil sebe in družino? Ali ga tam uče, naj pijačuje, naj vse zapravi, kar je čez teden zaslužil, naj zapusti svojo družino, naj podi-vja, kar pa vse uče njih "pridigarji" Ce so res divjaki toliko bolji, kakor smo mi, zakaj pa je med nami siro mak? Zakaj pa ne gre med nje, saj mu nihče ne brani. Saj bi mu še pot plačali, ker drugam res ne spada. I mamam tudi dosti kimovcev, ki je naj večja nesreča med nami. Hočejo služiti Bogu in hudiču. Ako jim kdo govorí o Bogu kimajo, ako pride pa dogovor proti Bogu pri zopet kimajo. To ni prav in to ni možato. Jaz takega človeka preziram in se mi studi. Zato, rojaki, bodimo odločni in neustrašeni v svoji veri in svojem prepričanju. Dragi čitatelji lista "Ave Maria" in "Edinosti", ne sramujmo se svoje vere, temveč bodimo po-nosni nanjo, ko vidimo koliko velikih n modrih mož je med nami, ki z nami isto verujejo in isto vrše kot mi. Nasproti pa vidimo med našimi verskimi nasprotniki vedno šamo taka, ki imajo kak uzrok, zakaj so pro-ti veri. Med nami Slovenci samimi vidimo, da so proti veri samo taki, ki nočejo tako živeti, kakor vera, uči, ker jh jezi, da jim brani grdo živeti, kakor bi oni radi. Saj vidimo

koliko družin je nesrečnih skozi ta nauk. Mi bodimo pa navdušeni za naše prepričanje, in se ga držimo in ga šrimo.

Maggie Perhne.

Brooklyn, N. Y. — "Ave Ma-ria" se mi pa tako dopade, da prej ko bom mogla, se bom dosmrtno na ročila. Saj će nas pametni ne bodo podučevali in nam nasvete dajali, kdo nam jih pa bode . . .

Marjeta Jančigaj.

V K-rižih pri Tržiču je 24. avg. umrl župnik v pokoju, g. Franc O-ranič. Kod mladega moža, ga je kap zadeva, onemogel je hiral z let in 8 mesecov pri svoji materi in sestri.

PREKMURSKIM SLOVENCEM.

Chicago, Ill. — Dragi moji Prekmurski Slovenci! Dobro bi bilo, če bi mi Prekmurski Slovenci v Ameriki poskusili dobiti sem v Ameriko našega dobrotnika in očeta gospoda Klekelna. Oni so tisti, ki so nas rešili mažarskega jarma. Oni so ustavili za nas Prekmurske Slovence lepi list "Marijin list" in "Novine" v slovenskem jeziku in bi mi bili drugače vsi pomažarjeni. Oni so rešili naš ljubi materin jezik slovenški, zato bi jaz prosil vse Prekmurske Slovence v Ameriki, da bi začeli povsodi darove nabirati, po celih Amerikah za tega našega dobrotnika, da bi jim plačali pot v Ameriko. Ali bi ne bilo lepo, prekmurski Slovenci, da bi jih dobili sem v Ameriko? Gotovo bi gospod Klekel tudi prišli, ako bi jim mi poslali potreben denar za pot. Zato začnimo zberati in jim bomo poslali in jih povabili. Kdor bi hotel kaj darovati za ta namen, naj se oglasi pri meni ali pisemo ali ustmeno.

Andrew Glavach.
1828 W. 22nd St. Chicago, Ill.

PISMO Z KRAJA.

Mr. Math Ciraj iz Rawlina, Wyo-nam je poslal pismo, katero je dobil od svoje prijateljice iz Ljubnega pri Celju.

" . . . Tukaj razsajajo strašne bolezni, griža, tifus in pegasti legar. Vse je bolno. Umrlo jih je že toliko, da ti ne morem povedati vseh. Najbolj mrjo tukaj s trga. Skoraj da ni hiše, kjer bi kdo ne umrl. Do zdaj so jih polagali na pare. Od zdaj pa jih ne bodo smeli več. Vsakega bodo morali takoj nesti v mrtva-nico. Vsi smo zbegani in v velikem strahu. Kar štejemo si dneve našega življenja. Na Božičevemu sta umrla oče in hči. Oče je umrl določne hči pa popoldne. Filipova Mica in hčina hči sta tudi umrli obe v enem tednu. Matijeva Mica in oče sta umrli obe v enem tednu. Kovačeva Matija sta obe hčeri umrli . . . Draginja je strašna nastala, tako da je za obupati. Za živeti tako ni več mogoče. Vsak je neumén, kdo gre sedaj iz Amerike v stari kraj. Ko bi jaz mogla tako, ko ne morem, bi že bila davno tam . . .

M. Podbrežnik."

PISMO IZ STARE DOMOVINE

KAR SE DOMA ZGODI, NAJ DOMA OSTANE

(Konec.)

Kaj naj rečemo o teh pritožbah zakonskih ljudi vpričo drugih? — S krščanskega stališča se jih ne da ne odobrati, niti zagovarjati, ker so pregrešne. — Krščanstvo nas uči, ne razglašati napak bližnjega brez tehtnega vzroka — najmanj pa napak tach oseb, s katerimi smo v tesnejši zvezi.

Katera zveza pa naj bi bila tesnejša, nego je zveza posvečena pred oltarjem mej možem in ženo? Zavoljo tega tisti zakonski del, ki je mleč čust svetemu družetu, spodbuja s takim govorjem čast temu sebi.

Ljudski pugovor pravi: "Ničvredna je ptica, ki onesnaži svoje lastno gnezdo".

Tako raznašanje slabosti zakonskih pred druge ljudi se tudi ne vje ma z ljubezni, ki sta si jo obljubila zakonska že pred poroko, in si jo dala posvetiti v zakramentu sv. zakona. — Saj že ljubezen do bližnjega zahteva: "Kar nočeš, da bi drugi tebi ne storili, tudi ti njim ne storii."

Bi ti li bilo prav, krščanska žena, ako bi tebe mož obiral in raznašal pri tujih ljudeh, kakor morebiti ti njega? — In ti, krščanski mož, bi ti bilo ljubo ako bi tvoja žena vlačila na dan pri sosedih tvoje slabosti? — Oba bota rekla: da ne. — Toraj ravna se po besedah iz ust božjega Učenika, ki smo jih prej navedli.

Sicer pa bi moglo tako ravnanje imeti najslabše posledice za zakonsko življenje. — Kaj jih ne poznamo hudobnih ljudi, ki imajo svoje veselje na dtem če morejo, hujskati moža proti ženi in narobe. — Kakor prav jim pride taka prilika, ko čujejo pritoževanje moža čez ženo, žene čez moža, da sami pritaknejo resnične in lažnje besede že tako zadosti žalostnemu opravljanju zakonskih o slabostih in napakah, ki jih ne manjka tudi v zakonskem stanu ne.

In posledica? — Kreg, prepri, jem, preklinjevanje, pekel v hiši.

Varujte se, krščanski zakonski, te nespametne in škodljive navade, na

ROJAKI BOŽIČ SE BLIZA.

Ne pozabite da so Vaši sorodniki in znanci v stari domovini zelo potrejni pomoči. Kakor veste, jim naj bolj primanjkuje obleke in obuvala. V tem jim najlaže pomagate, ako šljete bakso z blagom skozi našo tvrdko.

Označili smo našo prihodnjo posljatev, kot posebno (Božično) ter bodo vse bakse poslane z njo, razdeljene do Božičnih praznikov, od člana naše tvrdke v Ljubljani, Mr. STRUKELA.

Ne zamudite te prilike, ampak pišite nam takoj da ne bo prepozno.

STRUKEL & HORAK

European Trading & Export Co.
88—9th Ave., NEW YORK

V KNJIGARNI "AVE MARIA"
imamo veliko zalogo slovenskih knjig. Nad dvesto zavojev smo jih dobili te dni iz starega graja.

Tu imamo skoraj

Vse Slovenske Povesti in Romane,

Vse Slovenske Molitvene Knjižice,

Nabožne Knjige,

Novo Svetlo Pismo,

Muzikalije, Cerk. in Svetne,

Razne Pesmarice. —

V zalogi imamo tudi angleške molitvenike. — V "EDINOSTI" smo priobčili cenik knjig. Kdor ga želi naj pride ponj nemudoma.

pake svojih domačih ljudi, moža in žene, pa tudi svojih otrok razlagati blebetavim sosedom, prijateljem in znancem in tudi ne bližnjim in daljim sorodnikom. — Ni treba, da bi drugi ljudje vedeli, kaj se v vaši hiši godi.

Skrivajte rajše mejsebojne napake, in prizadevajte si, prenašati jih v krščanski potprežljivosti in krotkosti. "Drug drugega breme nosite, pa bote dopolnili postavo Kristusovo."

Slabosti ima vsak človek, to zakonska vesta od takrat, predno sta se vzela. Neki duhovit pisatelj pravi: Ti, žena, vedi, da nisi v zakon vzela angela Gabrijela in ti, mož, spomni se, da tvoja žena tudi ni Ester. predpoda Matere božje, niti kak serafski duh, ampak pač posoda iz prsti, kakor ti polna napak in slabosti. — Za to morata imeti potrpljenje vse dni, od jutra do večera, v majhnem in velikem.

Poleg tega si prizadevajta s krotkostjo, prijazno besedo, in z drugimi sredstvi, ki jih vama priporoča krščanska previdnost in ljubezen — boljšati drug drugega in spolnovati se v čednostih, pa molita v ta namen. Če pa ima en del v zakonu res velike napake, ki drugemu delu grene življenje, tedaj naj tega ne toži ljudem, ampak ljubemu Bogu. V goreči molitvi prosi za spreobrnjenje družetu — sebi pa milost vdane ga potrpljenja. Pri Bogu ni nemogoča nobena reč: dokaz temu je sv. Monika in njen poganstvu vdani, pri tem spriden in hudi jezi vdani mož in pa njen nič boljši sin Avgustin pred spreobrnjenjem: obema je stanovitna molitev žene in matere sprosila milost spoznanja in poboljšanja.

Občinski red za Slovenijo pride zopet pred ministrski svet. Pretresovalo se bo o par. 10, 15, 35; ženska volinva pravica pa ne pride več v razgovor, ker je to zavedni zakon že dobil regentovo potrjenje in podpis.

V Gorni Radgoni je 7. avg. umrl vpokojeni župnik g. Jože Sattler; na zadnje je pastiroval na Ptuiski Gori.

ŠIRITE LIST "EDINOST".

ZA KATOLIŠKO BERILO.

Naši nadškofje in škofje, zbrani v Washingtonu na svojem letnem posvetovanju, so zlasti našli nujno potrebo, da kaj več store za katoliški tisk. In tako so sklenili, da bodo vsako leto določili celi mesec, ki bo de mesec katoliškega tiska, kajti samo eden dan je premalo in samo v enem dnevu se ne naredi veliko. Govorilo se je, da naj bi es za to določil mesec marc, mesec svetega Jozefa. Za ta mesec bodo škofje izdali posebno pastirsko pismo in pozvali katolike, da se bodo zavedli, kaj po menja za nje katoliški tisk. Ukazali bodo tudi, da se bode po vseh cerkvah dotični mesec vsaj eno nedeljo pridigovalo samo o tem. Redovništvo in otroci se bodo pozvali, da bodo opravili posebne pobožnosti v ta namen za vspeh katoliškega tiska. Katoliške organizacije se bodo pozvale, da se pridružijo temu velikemu gibanju in pomagajo finančno in moralno, da se bode med ljudstvom razširilo časopisje. Priredili se bodo javni ljudski shodi, kjer se bodo pojasnjevalo pomen katoliškega tiska. Vsi katoliški časopisi, se bodo pozvali, da bodo napeli vse sile vsak v svojem okrožju, da bode kolikor mogoče dobiti novih naročnikov in novih dobrotnikov. Catholic Press Association bode skušala najti najprimernejši način, kako bi se pobirala naročnina in pridobivali novi naročniki. V najkrajšem času bodo te organizacije izdala razne nasvete in načrte.

Tako se bode združilo vse, kar je v resnici katoliškega en cel mesec, samo za eno veliko idejo — za katoliški tisk.

Tudi mi Slovenci bomo gotovo ta sklep naših nadpastirjev kar najprisrčneje pozdravili. Upajmo, da se bodo tedaj poleglo neumno in nepotrebno nasprotstvo med katoliškimi našimi listi, da bodo spoznali, da boj proti nam, škodi njim in katoliški veri najbolj, ter da se bomo tako zjednili slovenski katoliški časnikarji, vrgli v boj za napredok našega skupnega katoliškega tiska.

Francoski maršal Joffre je 24. avgusta došel v Belgrad.

SEDAJ JE ČAS . . . . .

poslati domov podporo svojim dragim. Cena Kronam je zopet padla. Kdor hoče poslati sedaj. — Nove denarne zvezze smo naredili z domovina. — Mi pošiljamo krone v čekih, ki se lahko zmenjajo v Ljubljani pri Kreditni banki in ne več v Zagrebu.

URA. BUDILNICA IN GODBA VSE V IEDNSM.

kupiti, kakor pri nas samo. Ta ura je vredna najmanj \$25.00. Vendar ker želimo seznaniti občinstvo z njo, ki je novost, naredili smo izvredno nizko ceno \$11.95 za prav kratki čas samo. Zato hiti in pošljite svoje naročilo takoj predno bomo dvignili ceno.

Ne pošljite denarja naprej. Iztržite ta oglas in ga pošljite nam skupaj z 75c v znakmah ali v Money Order v pokritje stroškov za pošljitev in za \$11.95 za uru boste plačali, ko jo boste dobili v svojo hišo. Pišite nam danes na naslov:

1016 Milwaukee Avenue.

Nept. zo H.

Chicago, Ill.

VARIETY SALES COMPANY

Cleveland, O. — Priloženo Vam pošiljam \$10.00, kar je dar v podporo listu "Ave Maria." Ta denar mi je dala F. V. Bila je poročena na "kortu" civilno, ker ni vedela, da je katolikom prepovedano se poročati pred sodiščem. Nekako tri mesece nazaj pa je čitala v listu "Ave Maria," da ne more iti k zakramentom, aki je poročena na kortu. Vsa razburjava je prišla k meni in me vprašala, če ima list "Ave Maria" prav? Seveda sem ji pritrdir, da ima prav in takoj je pustila moža. Naj še pripomnil, da je imel on svojo ženo v Jolietu in sedaj kakor hitro je odšla od moža, se je pa prvi zakon poravnal. Vse se je tako lepo uredilo s pomočjo. Vašega članka v lista "Ave Maria", da Vam sedaj vsa hvaležna in vesela pošilja \$10.00 v priznanje za veliko dobrega, katero dela Vaš list med Slovenci s tako navdušenim delovanjem. S spoštovanjem,

Rev. M. G. Domladovac.

Opomba uredništva: — Na, tu imate odgovor, vi, nasproti, ki ste nas radi kotička obsodili, češ da poljužujemo, ker toliko govorimo o zakonskem življenju. Tu je samo eden izmed slučajev, katerih imamo že več, ko smo silno veliko koristili z našimi članki. Ali je bolj pametno, da pustimo naše ljudi v nevednosti iti v večno pogunjlenje, kakor pa da jih poučujemo? Naši čitalci in prijatelji pa zopet iz tega-le slučaja vidijo, kakor pravilno pot gre list "Ave Maria" in kako strašno napako so storili oni, ki so nas napadli.

Cloquet, Minn. — List "Edinost" mi prav dopade. Le tako naprej! Le pišite kaj "lušnega" in "po domače", to naši ljudje kako radi bero. Seveda mora biti vselej tudi nekaj podučnega berila vmes. Če ravno ni tako pobožno vse napisano, kakor je v "Ave Maria," da le naše ljudi podučuje in jim oči odpira. Novice, politika, nesreča cerkvene novice. Vse tako zanimivo.

Bog Vas ohrani vse in blagoslovi Vaše imenitno delo!

Zdravstvujte!

P. Simon Lampe, OSB.

Opomba: — Naš neumorno delavni Indijanski misijonar, Father Lampe, OSB, na katerega smo Slovenci tako ponosni, kakor na našega škofa Barago, ker tako veselno deluje med Indijanci ima poleg svoje župnije v rezervaciji v Cloquet tudi še misijon v Brookston, Minn. Tudi ta misijon je požar popolnoma uničil. Vendar kot dober oč, Rev. P. Simon tudi na ta misijon ni požabil. Ni mu upadel pogum! Tudi tukaj se je lotil dela in cerkvica Sv. Patrika je že skoraj dodelana. Tam živi nekako dvanajst katoliških Indijanskih družin in šest belih. Ta kraj je na Fond du Lac rezervaciji, kakih šest mil od Cloquet. Ljudje v Brooston so popolnoma vse poglobili in so sedaj veliki revčki in usmiljenja vredni. Njih cerkvica bode bolj revna, vendar kako lepo je, da je blagi misijonar tudi za ne poskrbel. Mi vnovič č. gospoda misijonarja priporočamo slovenski darežljivosti, da bi mu pomagali kdor more, da bi še nadalje izpeljal svoje načrte, katere ima. Kar damo za tako plemenite namene, kakor so sv. misijoni to posojemmo Bogu in Bog nam bode plačal. **Urednik.**

PISMO IZ STARE DOMOVINE.

(Nadaljevanje s 2. strani.)

kor velik gospod in mi udove in sirote južne železnice trpimo vso revščino. Naši otroci gladujejo do skrajnosti. In zakaj? Zato ker je moj mož dal življenje in kri za domovino. Vidis tako zatira gospoda pri južni železnici svoje udove in sirote in upokojence. Ako moreš, daj to pismo v ameriške liste, morda se najde kako dobro srce, ki se bode za nas zavzelo, drugače bomo poginili vsi od lakote. Vrjemli mi, Feliks, ko bi mi tvojega usmiljenja ne bili deležni, bi že davno od glada umrili . . .

Da je temu res tako, priča pismo, katero smo priobčili od ljubljanskih železniških uslužbencev, katero je prinjel Mr. Grdina. — (Ured.)

PONIŽNA PROŠNJA!

Spoštovani naši rojaki, če bi mogli saj za par družin nekaj nabrali in nam pomagati, da poplačamo naše dolgovne. Namreč: Ivan Šalamun, žel. sprev. v pok., popoln invalid, družina 6 oseb, 150 kron mesečno, Ljubljana, ulica na grad 4.

Franc Mazi, popoln invalid, brez noge, družina 6 oseb, pokojnina 158 kron, Ljubljana, Križevniška ulica 10. — Leopold Trobešek, popoln invalid, družina 5 oseb, očeta vozijo z vozičkom, 88 kron mesečne pokojnine. — Karel Kačar, brez noge, popoln invalid, 6 oseb, 4 šolo-obiskuječe otroke, 120 kron mesečne pokojnine, Ljubljana, Sv. Petra nasip.

— Franc Lunder, brez leve roke in na desni mu manjkata dva prsta, družina 10 oseb, 8 mladoletnih otrok, Predovičeve selo. Pošta Moste, pokojnina ima 42 kron. — Mihail Oblak, star 99 let, 2 leti v postelji, 70 let stara žena, 60 kron pokojnina, Nunska ulica štev. 3, Ljubljana.

Prosimo Vas, spoštovani rojaki, če bi se mogoče kaj nabralo za nas, potem pošljite ali vsakemu posebej ali pa skupno na naslov: Ivan Šalamun, Ljubljana, ulica na grad 4, kar bom enakomerno razdelil.

Že naprej se Vam lepo zahvaljujemo in Vas ne bomo nikdar pozabili.

Z odličnim spoštovanjem, Ljubljana, 14. avgusta 1920.

Ivan Šalamun, žel. invalid v p.

Franc Mazi, žel. invalid v p.

Češki listi z veseljem pozdravljajo sporazum mej Jugoslavijo in Rumunijo. Vabijo pa tudi Poljsko, naj sklene mir z Rusijo in se pridruži balkanski zvezi.

ZASTAVICE.

Imena reševalcev in nove zastavice priobčimo v prihodnji številki. Kdor jih še želi rešiti, naj se potruji.

KRIŽARJI.

Zgodovinski roman v štirih delih.
Spisal: H. Sienkiewich.
Poslov.: Podravski.
(Dalje.)

"Draga gospodična," odvrne na to duhovnik Kaleb, "meni in Tolimu je treba zemlje, toda one, ki naju pokrije, ne pa te, po kateri hoči."

Po teh besedah se obrne k Tolimu:

"Ali ni res, stric?"

Tolim se skloni, položi roko na svoje uho, da bi bolje slišal, ter vpraša, kaj bi radi? Ko mu duhovnik Kaleb ponovi svoje besede glasnej, jim reče:

"To je sveta resnica. Jaz nisem več za gospodarstvo."

S sekiro že lože orjem nego s plugom . . . Maščevati pa bi se hotel za ogospdarja in za njegovega otroka . . ."

Na to dvigne kvišku svoje suhe, toda žilaste roke, na katerih so bili prsti podobni krepljemu grabežljivih ptic, in sklonivši svojo osiveljeno lobanje, podobno volčji glavi, doda:

"Vaša milost, peljite med nad Nemcem, to je moja služba."

In prav je imel. On je kako pomnožil Jurandovo bogastvo, toda le z bojem in plenom, ne pa z gospodarstvom.

Jagjenka, ki je ob času tega razgovora premisljevala, kaj bi rekla, je dejala:

"Tu bi bil primeren mlad človek, ki bi ne poznal strahu, ker je tu križarska meja blizu; tak, ki bi se pred Nemci ne skrival, marveč jih celo sam iskal, in tak bi mogel biti le naš Glavač . . ."

"Glejte, kako svetuje!" zakliče Matija, ki je res močno ljubil Jagjenko, vsekakso pa ni mogel dopustiti, da bi se v tako važen posel mešala ženska glava in pri tem še tako mrlja deklica.

Toda Čeh vstane s klopi, na kateri je sedel, ter reče:

"Bog me vidi ter ve, da bi z gaspodom Zbiškom rad odšel na vojno, kjer sva že namlatila nekoliko Nemcev, pa bi jih utegnila še več. Ako pa le imam ostati, tukaj bi ostal jačko rad. Tolim mi je prijatelj, on me pozna. Križarska meja je blizu, toda kaj za to! Meni je to celo jako draga. Videli bi, komu bi to sosedstvo jelo poprej presedati. Če bi se le imel jaz njih bat, pa se naj rajši oni mene boje. Gospod Jezus pa tudi ne daj, da bi vam na gospodarstvu delal krivico, in vse le zase gibal skupaj. Gospodična Jagjenka me pozna ter ve, da bi rajše poginil ne go storil kaj tacega, radi česar bi se ne upal stopiti pred njo. Gospodarstvo poznam res le toliko, kolikor sem se ga v Zgorelicah naučil, vidi pa, da bo treba tu več s sekiro in z mečem nega s plugom gospodariti. To vse mi je jako po godu, samo jedno . . . to je, ako ostanem tukaj . . . ."

"Ali kaj je to?" vpraša Zbišek. "Čemu se čutiš v zadregi?"

Glavač postane še bolj zbegan in

jecljaje je nadaljeval:

"To je, ako gospodična odide v Zgorelice, odidejo z njo vsi. Ako se bo treba bojevati, no dobro, ako gospodariti, tdui prav . . . toda takosam, brez vse pomoči. Meni bi bilo dolg čas brez gospodične Jagjenke in brez . . . onega, kar sem ho tel reči... Ona ve, da tudi ni sama potovala po svetu . . . tako, ko bi mi tu nične ne pomagal... ne vem, ali.

"O čem govorita ta človek?" vpraša Matija.

"Vi imate kako bister razum, pa še ničesar niste opazili?" odvrne Jagjenka.

"Kaj sem imel opaziti?"

Namesto odgovora se obrne Jagjenka k Glavaču ter ga vpraša:

"Ko bi Anica Setjehovna ostala pri tebi, ali bi potem ostal?"

Na te besede se ji zgrudi Glavač k nogam, da se je kar zaprašilo po sobi..

"Z njo bi ostal celo v peku," zakliče, in objame njena kolena..

(Dalje prihodji.)

TEDENSKI POLITIČNI PREGLED.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

MEKSIKA.

Komaj smo z veseljem pozdravili novega predsednika, ki je obeta mir in slog v deželi, že se dvigajo novi črni oblaki nad nesrečno deželo. No ve revolucije in novi nemiri se pripravljajo. Vlada je odkrila veliko za roti. Kakor piše časnik "Herold De Meksiko" so za to novo revolucijo ameriški kapitalisti. Baje namerava se dela za to da bi Združene Države kupile v doljni Californiji sveta za 200 milijonov. Kjer bi se naj naredila nova republika.

LIGA NARODOV.

Liga narodov, kakor jo je zamislil predsednik Wilson, je bila nekaj idealno lepega, kaj čuda, ce so jo umazani evropski politiki tako umazali, da ni več idealno lepa, temveč je še samo nekaka pokveka, o kateri se prav za prav ne ve, kaj je, ali je ptič, ali je miš. Anglija je bila za ligo narodov, zato ker je hotela ves svet goljufati in varati. In dokler je Wilsona potrebovala, je bila strašno za to ligo. Ko je pa Wilson izvršil svojo nalog, ga je Anglija vrgla proč in takoj nastopila proti njemu. Kakor sedaj razmere kažejo, skuša Anglija pridobiti si prijateljstvo Nemčije in Italije, tako da, ako vsa znamenja ne varajo, tedaj ne bode dolgo, ko bodo Anglija, Italija in Nemčija skupaj v zvezi.

Tudi Francija ni več ljudjenka Anglije, kdo pač bode prijatelj z ljudmi, ki nočejo priznati, da je na svetu samo ena država, to je Anglija. Prav kakor je nekdaj Mažarska mislila: No, seveda, zato bode pa gre Anglija samo k enemu koncu — k uničenju.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC
6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup **MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE**
Izdeluje **MOŠKE OBLEKE** po naročilu točno in ceno.

AKO ŽELITE DOBITI DRUŽINO, rojake ali nevesto iz starega kraja v Ameriko, hitro in naravnost poslati denar po najnižjem kurzu, isti v stari kraj po najkrajši črti lepo in ugodno, se izvolite obrniti na:

EMIL KISS BANKIR
133 Second Avenue, New York

Prodajam PAROBRODNE LISTE iz stare domovine naravnost do vsakega kraja v Ameriki. — Izdelujem vsa notarska dela za dobavo svojcev. POTNIKOM V STARO DOMOVINO dobim potne liste in računam SAMO za konzularno pri stojbino.

Liga narodov bude pri letosnih volitvah važno vprašanje, kajti obe stranki imata to točko v svojem programu. Republikanska stranka hoče imeti ligo narodov s posebnimi spremembami, ki naj bi bile v škodo Ameriki, s katerimi naj bi se namreč Amerika vezala pomagati Evropskim državam, ako bi bile napadene to pa skupaj z drugimi državami.

Demokratska stranka je za ligo narodov, kakor jo je zamislil Wilson. Sumljivo je, da Anglija podpira republikance proti Wilsonu. Ako bi bila Wilsonova liga dobra za Anglijo, potem bi Anglija gotovo vse storila, da bi ta liga zmagala in ne republikanska. Vendar ako jo pa vidiemo v ozkem objemu z republikanci, pa si nehote človek misli, da nekaj ni prav na tej strani.

V NEMŠKI AVSTRIJI

je narodna skupščina odredila plebiscit ljudstva za ali proti zvezi z Nemčijo. Plebiscit bi imel biti že za četekom novembra. Antanta, t. j. Francija pa je pripravljana združenje preprečiti. Za to se že sedaj posvetuje z Angleško in Italijo, je li je tak plebiscit sploh dopusten. Po čelu 80. versailske pogodbe in po 88. germanske pogodbe more Avstrija se svoji neodvisnosti odreči le v soglasju z vrhovnim svetom lige narodov.

Avstrijska vlada je že več časa vedela, da je javno mnenje na Francoskem hudo nasprotno takemu plebiscitu: znano je, da je tudi, da je Francija v tem pogledu osamljena. Anglija in zjed. Države Sev. Amerike so "indiferentne". Italija pa plebiscit naravnost priporoča. V Avstriji sami ste dve strugi: ki povdarijo v zadevi plebiscita vsaka svoje stališče; ena se opira na gospodarske interese, ker Avstrija brez Nemčije gospodarsko živi ne more; druga vzenemeška, pa iz političkih vzrokov teži po zjednjenu.

Iz Francije zagovarjajo nekateri krščni združitev Avstrije z Bavarsko, ki pa bi se moral s katoliškem Porenjem odtrgati od Nemčije in v zvezi z Avstrijo osnovati novo katoliško državo.

SLOVENSKI TRGOVCI OGLETAJTE SVOJA PODJETJA V "EDINOSTI".

Društvo Sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ.

V društvo se sprejemajo člani od 16 do 5. leta. — Posmrtnina se plači \$150.00, \$300.00, \$500.00 in \$1000.00, za kolikor se hoče zavarovati. — Rojaki Ne odlašajte in takoj pristopite k našemu društvu. — Za pojasnila vprašajte naše uradnike. — Predsednik Josef Zajc, podpredsednik John Jaksic, tajnik, John Vidervol, zapisnikar Jos. B. Zaversnik, blagajnik Anton Bašča, nadzornike, Anton Kozelj, Anton Strniša, Viktor Kompare, Zdravnik, Dr. J. M. Seliskar, Vratar, John Peterlin, Sprevitelj, Jos. Zakrajšek ml., Zastavonosha Alojz Somrak.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo.

"Amerikanski Slovenski" je postal nervozan. — Razum, ! Gospodje niso dosegli, kar so želeli: — Vprašamo ga, kdo je izval željal tolkrat: kdo je on napadel "Ave Maria" in našega urednika. Kdo je izval pri napadu nanj, ko je prišel v Chicago? In še večkrat! Ne, ne, gospodje! Mi nismo še nikdar izvali nikogar.

Braniti se pa vendar smemo! Saj se še črviči zvija, če se nanj stopi. "Amerikanski Slovenec" ve, kaj se je vse poskusilo zadnje dni v njegovih bližini, da bi se nas uničilo. Kaj bi naredil on, ko bi mi samo tisoči delega nerediti proti njemu? — Gosподje, pustite nas pri miru, pa bomo še mi vas dokler boste pa napadali, pa v prihodnje ne bomo nikdar več molčali, temveč se branili z vso odločnostjo. — Da smo pa res mučeni, ci svoje odločnosti in katoliške zavesti, to pa še urednik "Amerikanskega Slovenca" rad priznava. Zadnje čase smo začeli zbirati muničijo, da jo bomo porabili pri obrambenem delu. Do sedaj nismo niti sanjali, da bi se nam bilo kdaj potreba braniti tudi proti tej strani, dasi bi lahko vedeli, da se katoliški boljševizem živi. — Pri prihodnjem boju bomo nastopili bolj pripravljeni. Nam je mir nad vse. Nam je katoliški tisk nad vse. Toda ravno tega pa ker se nam gre za mir in ker nam je katoliški tisk toliko pri srcu, za-

to pa moramo začeti drugo politiko. Si vis pacem para bellum!

Da nas pa naše slovensko katoliško ljudstvo navdušeno podpira in tako odločno stoji z nami, je pa nam samo znamenje, da smo na pravem mestu in da ljudstvo vidi, kje je resnica in pravica. In to je naše veliko zadoščenje.

VOLILNI DAN NI DALEČ.

Narodne volitve so v ospredju vsega sedaj. Vaša pošta je polna samih političnih pamfletov in kart in vi premisljujete, za koga naj volite. V resnici je težko se odločiti, kajti toliko različnih vprašanj ni dovolj jasnih. Stvar je pa drugačna, ako se Vam gre za odločitev, katero zdravilo naj kupite v slučaju bolezni v želodcu. Tukaj pa veste: da je samo eno zanesljivo zdravilo, Trinerjev American Eliksir of Bitter Wine. Vsakdo, kdo ga vzame enkrat, ne bude nikdar več mislil na to, da bi vzel kaka drugačna zdravila, kajti čutil bode, kakor je čutil Mr. George Ivčič, ki nam je pisal iz St. Louis, Mo., 1. septembra 1920: — "Trinerjev American Eliksir of Bitter Wine ni v resnici pomaga." — Trinerjev Angelica Bitter Tonic je drugo izvrstno zdravilo. Zanesljiva tonika je potreba, da se popravi utrujenost, da se nazaj dobi žilavost in se podpre zopet živce. Vaš trgovec zdravili ima ta zdravila v zalogi za Vas. — Joseph Triner Company, 1333—45 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

**DRUŠTVO
SV. VIDA
STEV. 25
K. S. K. J.**

Ima svojo redno mesečno sejo na vsako prvo nedeljo v mesecu v Knatsovovihovani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920.

Predsednik, John Widerhol 1153 E. 1st Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Bonita Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Grin 103 Addison Rd. W.; Društveni državnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 S. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo 16-ga leta do 50-ga leta starosti in zavarujejo za posmrtnino \$1000.00 ali \$250.00 noč državno plačuje \$6.00 letenske bol. potpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke, mladinski oddelki od 1 do 16 let starosti in zavarujejo za posmrtnino \$100.00. Otroci po 16-etu starosti prestopijo k aktivnim člom in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000.00. Lačevanje društvenih ases. pri sejah oziure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti prskani od zdravnika naj kasneje do 1. ine vsakega meseca.

Za vse nadaljnja pojasnila se obrnite na gori imenovane uradnike.

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC
mesar

Priporoča Slovencem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnico.

Vsaki dan sveže meso, kako tudi prave kranjske klobase —

doma delane vedno na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

ROJAKOM V SHEBOYGAN, WIS.

Kadar želite poslati denar v staro domovino se obrnite na rojaka

MIHAEL PROGAR

1621 N. 9th STREET

Varno in zanesljivo pošilja denar v stari kraj, vsaka pošiljatev je jamčena.

ROJAKI

Ki želite dobiti sorodnike iz starega kraja, pišite nam za pojasnila, ki jih damo vsakemu popolnom brezplačno..

**VARNO IN ZANESLJIVO
POŠILJAMO**

Denar v stari kraj najhitreje in najceneje. ROJAKOM! Ki žele potovati v stari kraj, preskrbimo potne liste.

IZVRŠUJEMO VSA NOTARSKA DELA:

..... MICHAEL ŽELEZNİKAR

Notary Public

VSA PISMA NASLAVLJAJTE NA:</p